

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія педагогіки

Освітня програма ОР «Бакалавр»

Спеціальність 013 «Початкова освіта»

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2021 р.

м. Коломия - 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія педагогіки
Викладач (-і)	Поясик Оксана Іванівна
Контактний телефон викладача	0663630982
Е-mail викладача	ksenap@ukr.net
Формат дисципліни	нормативна
Обсяг дисципліни	90
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=96&id_cou=926
Консультації	
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальний курс «Історія педагогіки» входить до загальної системи психолого-педагогічної підготовки майбутніх учителів у вищих закладах освіти. Він є джерелом здобуття знань про минуле теорії та практики виховання й освіти, має за мету розкриття скарбів виховної мудрості українського та інших народів, визначення місця національної педагогіки в історії світової культури; поглиблення у студентів педагогічної ерудиції та збагачення їх духовності, розширення професійного кругозору.</p> <p>Предметом історії педагогіки є вивчення історичних закономірностей розвитку виховання, школи і педагогічної думки в різні історичні періоди з найдавніших часів до наших днів.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Історія педагогіки» є орієнтування студентів щодо змісту навчання і виховання підрастаючого покоління на різних етапах розвитку людської цивілізації, історико-педагогічного процесу в Україні з позицій цілісного концептуального підходу у контексті розвитку світового культурно-освітнього процесу; розвивати практичні вміння, що забезпечують творчість та ініціативу в різних видах діяльності.</p> <p>Цілі курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • забезпечити майбутніх викладачів знаннями з педагогічної спадщини минулого, виходячи з принципу зв'язку історії та сучасності, на ґрунті зв'язку загальноісторичного процесу з історією педагогічної думки різних епох як складової частини цивілізації, культури і освіти поколінь; • визначити роль корифеїв педагогіки минулого як засновників тих чи інших педагогічних течій або систем освіти і виховання; • розвивати педагогічне мислення, використовуючи класичну спадщину як втілення мудрості віків і вічну основу освіти і виховання прийдешніх поколінь. 	
4. Компетентності	
<p>У процесі вивчення дисципліни студенти повинні оволодіти такими компетентностями:</p> <p>КЗ-1. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.</p> <p>КЗ-5. Громадянська компетентність. Здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства. Здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян, зокрема учнів початкової школи; використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України.</p> <p>КЗ-6. Етична. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики вчителя початкової школи).</p> <p>КЗ-8. Міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, учнями та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді,</p>	

здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.

СК – 3.2. Виховна. Здатність випускника до здійснення виховної діяльності з молодшими школярами; здатність до планування, проектування й аналізу виховного процесу початкової школи як цілісної педагогічної системи, яка включає мету, завдання, зміст, методи, прийоми, педагогічні засоби, форми організації, діяльність вихователя й вихованців; спрямованість на досягнення відповідних результатів; здатність ефективно використовувати виховний потенціал уроків і занять з учнями в позаурочний час тощо.

5. Результати навчання

РН1. Здатність демонструвати знання сучасних теоретичних основ освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

РН2 Здатність визначати мету, завдання, зміст, методи, організаційні форми й засоби початкової освіти, суть процесів виховання, навчання й розвитку учнів початкової школи (педагогічна компетентність + ПКК); структуру календарно-тематичного планування, особливості ведення журналу обліку успішності учнів. Знати специфіку виховної роботи на уроках й у позаурочній діяльності.

РН6. Здатність до застосування нормативних документів, що регламентують початкову освіту: Державного стандарту початкової освіти, навчальних програм предметів, які вивчаються в початковій школі, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.

РН16 Здатність до навчання упродовж життя і удосконалення з високим рівнем автономності набутої під час навчання кваліфікації.

РН17 Здатність аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	14/6
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16/4
самостійна робота	60/80

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	013 «Початкова освіта»	I	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Предмет і завдання історії педагогіки. Виховання, школа і зародження педагогічної думки в державах стародавнього світу	Лекція/самостійна робота	Левківський М. В. Історія педагогіки: підручник. Київ: центр навчальної літератури, 2003. 360 с. Поясик О. І. Історія педагогіки: Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавництво НАІР, 2013. 262 с.	Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела, ознайомитись із педагогічними поглядами філософів Стародавнього світу – Сократа, Платона, Аристотеля, Демокрита	Тести, контрольна робота, робота на парах, реферат, есе. Сумарна оцінка виставляється за 100-бальною шкалою.	I семестр

			5 год.		
Тема 2. Розвиток школи, виховання і педагогічних ідей у середньовічній Європі, в епоху Відродження та Реформації	Лекція/практичне заняття/самостійна робота	Левківський М. В. Історія педагогіки: підручник. Київ: центр навчальної літератури, 2003. 360 с. Поясик О. І. Історія педагогіки: Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавництво НАІР, 2013. 262 с.	Самостійно ознайомитися з біографією та педагогічними ідеями Дж. Локка, Ж.-Ж. Руссо, К. Гельвеція, Д. Дідро; зробити відповідні виписки.	5 год.	I семестр
Тема 3. Педагогічна система Яна Амоса Коменського	Лекція/самостійна робота	Левківський М. В. Історія педагогіки: підручник. Київ: центр навчальної літератури, 2003. 360 с. Поясик О. І. Історія педагогіки: Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавництво НАІР, 2013. 262 с.	Самостійне опрацювання теми Педагогічна система Яна Амоса Коменського	5 год.	I семестр
Тема 4. Шкільництво та педагогічна думка у Європі XVII–XVIII ст.	Практичне заняття/самостійна робота	Левківський М. В. Історія педагогіки: підручник. Київ: центр навчальної літератури, 2003. 360 с. Поясик О. І. Історія педагогіки: Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавництво НАІР, 2013. 262 с.	Питання для опрацювання: Педагогічна думка Франції ХУІІІ століття (К.Гельвецій, Д.Дідро). Проекти реформ народної освіти в епоху французької буржуазної революції	5 год.	I семестр

Тема 5. Розвиток школи і педагогіки у зарубіжних країнах у XIX ст.	Лекція/самостійна робота	Левківський М. В. Історія педагогіки: підручник. Київ: центр навчальної літератури, 2003. 360 с. Поясик О. І. Історія педагогіки: Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавництво НАІР, 2013. 262 с.	Самостійне опрацювання теми 5. Розвиток школи і педагогіки у зарубіжних країнах у XIX ст. 5 год.	I семестр
Тема 6. Реформаторська педагогіка зарубіжних країн у кінці XIX–XX ст.	Практичне заняття/самостійна робота	Левківський М. В. Історія педагогіки: підручник. Київ: центр навчальної літератури, 2003. 360 с. Поясик О. І. Історія педагогіки: Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавництво НАІР, 2013. 262 с.	Самостійне опрацювання теми 6. Реформаторська педагогіка зарубіжних країн у кінці XIX–XX ст. 5 год	I семестр
Тема 7. Виховання, школа і педагогічна думка Київської Русі. Виховання дітей у східних слов'ян.	Лекція / самостійна робота	Левківський М. В. Історія педагогіки: підручник. Київ: центр навчальної літератури, 2003. 360 с. Поясик О. І. Історія педагогіки: Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавництво НАІР, 2013. 262 с.	Тема 7. Виховання, школа і педагогічна думка Київської Русі. Виховання дітей у східних слов'ян. Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела, 4 год.	I семестр
Тема 8. Розвиток освіти і педагогічної думки в епоху українського Відродження (XVI – перша половина XVIII ст.).	Практичне заняття/самостійна робота	Левківський М. В. Історія педагогіки: підручник. Київ: центр навчальної літератури, 2003. 360 с.	Тема 8. Обговорення теоретичних питань: 1. Чи можна	I семестр

		<p>Поясик О. І. Історія педагогіки: Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавництво НАІР, 2013. 262 с.</p>	<p>вважати прогресивними навчальними закладами братські школи України в епоху середньовіччя? 2. Який колегіум вважається по праву першим освітнім закладом I семестр, залік середньовічної України? Охарактеризуйте його. 3. Який шлях пройшла Києво-Могилянська академія від епохи середньовіччя до наших днів? 4. Що таке козацька педагогіка? Які освітні заклади Запорізької Січі сприяли реалізації її основних засад? 3 год.</p>	
<p>Тема 9. Розвиток української педагогіки й шкільництва у другій половині XVII – кінці XVIII ст.</p>	<p>Лекція/практичне заняття/самостійна робота</p>	<p>Левківський М. В. Історія педагогіки: підручник. Київ: центр навчальної літератури, 2003.</p>	<p>Тема 9. Підготування конспектів та рефератів</p>	<p>I семестр</p>

		360 с. Поясик О. І. Історія педагогіки: Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавництво НАІР, 2013. 262 с.	на теми: Діяльність «Руської трійці» в Галичині та КирилоМедодіївського братства в Наддніпрянській Україні в царині національного культурно освітнього розвитку. Місце і роль Харківського та Львівського університетів у культурно освітньому поступі українців першої половини XIX ст. 2 год.	
Тема 10. Педагогічна система К. Д. Ушинського.	Практичне заняття/самостійна робота	Левківський М. В. Історія педагогіки: підручник. Київ: центр навчальної літератури, 2003. 360 с. Поясик О. І. Історія педагогіки: Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавництво НАІР, 2013. 262 с.	Тема 10. Самостійне опрацювання теми Педагогічна система К. Д. Ушинського. 2 год.	I семестр
Тема 11. Розвиток української педагогіки і шкільництва у другій половині XIX – на початку XX ст.	Лекція/практичне заняття/самостійна робота	Левківський М. В. Історія педагогіки: підручник. Київ: центр навчальної літератури, 2003.	Тема 11. Питання для самоконтролю Які реформи	I семестр

		<p>360 с. Поясик О. І. Історія педагогіки: Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавництво НАІР, 2013. 262 с.</p>	<p>освіти були проведені в другій половині XIX ст. в Російській та Австро-Угорській імперіях? Яким чином вони вплинули на розвиток українського шкільництва? У чому виявилася русифікаторська освітня політика царизму та колонізаторська з боку переважаючої польської більшості в І семестр, залік Галичині у другій половині XIX ст.? Які чинники зумовили активізацію шкільноосвітнього життя на західноукраїнських землях у перше десятиріччя XX ст.? Які культурно освітні та</p>		
--	--	--	---	--	--

			педагогічн і організації займалися вирішення м проблем рідномовн ого шкільницт ва на українськи х землях на межі ХІХ - ХХ ст.? 2 год.	
Тема 12. Розвиток української педагогічної науки в Україні у ХХ ст.	Практичне заняття/самостійна робота	Левківський М. В. Історія педагогіки: підручник. Київ: центр навчальної літератури, 2003. 360 с. Поясик О. І. Історія педагогіки: Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавництво НАІР, 2013. 262 с.	Опрацювати конспект лекції Розвиток освіти й шкільництва в Україні у ХХ ст. 3 год.	I семестр
Тема 13. Розвиток української педагогічної науки в Україні у ХХ ст.	Лекція/самостійна робота	Левківський М. В. Історія педагогіки: підручник. Київ: центр навчальної літератури, 2003. 360 с. Поясик О. І. Історія педагогіки: Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавництво НАІР, 2013. 262 с.	Підготувати конспекти та реферати Вчення А. С. Макаренка і В. О. Сухомлинського про колектив. А. С. Макаренко і В. О. Сухомлинський про батьківський авторитет. А. С. Макаренко і В. О. Сухомлинський про	I семестр

			вчителя і вимоги до нього. Народнопеддагогічні основи творчості В. О. Сухомлинського. 3 год.																										
7. Система оцінювання курсу																													
Загальна система оцінювання курсу	<p>Шкала оцінювання: національна та національна шкала університетська шкала</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>ECTS шкала ECTS</th> <th>національна шкала</th> <th>університетська шкала</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A</td> <td>ЗАРАХОВАНО</td> <td>90-100</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>ЗАРАХОВАНО</td> <td>80-89</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>ЗАРАХОВАНО</td> <td>70-79</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>ЗАРАХОВАНО</td> <td>60-69</td> </tr> <tr> <td>E</td> <td>ЗАРАХОВАНО</td> <td>50-59</td> </tr> <tr> <td>FX</td> <td>НЕ ЗАРАХОВАНО</td> <td>26-49</td> </tr> <tr> <td>F</td> <td>НЕ ЗАРАХОВАНО</td> <td>1-25</td> </tr> </tbody> </table> <p>Оцінювання здійснюється за 100-бальною системою, включаючи 5 балів за наукову діяльність, участь у конференціях, публікацію наукових статей, навчання в онлайн-курсах.</p>					ECTS шкала ECTS	національна шкала	університетська шкала	A	ЗАРАХОВАНО	90-100	B	ЗАРАХОВАНО	80-89	C	ЗАРАХОВАНО	70-79	D	ЗАРАХОВАНО	60-69	E	ЗАРАХОВАНО	50-59	FX	НЕ ЗАРАХОВАНО	26-49	F	НЕ ЗАРАХОВАНО	1-25
ECTS шкала ECTS	національна шкала	університетська шкала																											
A	ЗАРАХОВАНО	90-100																											
B	ЗАРАХОВАНО	80-89																											
C	ЗАРАХОВАНО	70-79																											
D	ЗАРАХОВАНО	60-69																											
E	ЗАРАХОВАНО	50-59																											
FX	НЕ ЗАРАХОВАНО	26-49																											
F	НЕ ЗАРАХОВАНО	1-25																											
Вимоги до письмової роботи	Письмові завдання виконуються у формі тестування																												
Семінарські заняття	<p>На семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами реферати, їх виступи, активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові оцінки за кожне семінарське заняття вносяться до журналу занять навчальної групи. Одержані студентом оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при визначенні підсумкової оцінки (рейтингу) з даної навчальної дисципліни.</p> <p>Застосовуються такі форми контролю: тести, контрольна робота, робота на парах (усне опитування), реферат/есе, презентації. Оцінювання навчальних досягнень студента з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС</p>																												
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового заліку), якщо він виконав 50% видів робіт, передбачені її навчальною програмою. Підсумкова залікова оцінка розраховується та виставляється викладачем і оголошуються студентам, як правило, на останньому практичному (семінарському, лабораторному) занятті.																												

8. Політика курсу

Відповідно до положенням про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» неприпустимі плагіат та списування. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються шляхом індивідуальної бесіди з викладачем після опрацювання теоретичних положень теми. Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він складає тести (Тести 1, Тести 2...) успішне складання яких дозволяє студенту бути допущеним до складання заліку (підсумкової контрольної роботи). Від студентів очікуються активність та комунікабельність, здатність до креативу та самостійної пошукової діяльності.

9. Рекомендована література

1. Артемова Л. В. Історія педагогіки України: підруч. К. : Либідь, 2006. 420с.
2. Зайченко І. В. Історія педагогіки : у двох книгах К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. Кн. 1. 624с., Кн. 2. 1032 с.
3. Кравець В. Історія класичної зарубіжної педагогіки та шкільництва. Навчальний посібник для студентів педагогічних навчальних закладів / В.Кравець. Тернопіль, 1996. 436 с.
4. Левківський М. В. Історія педагогіки: підручник. Київ: центр навчальної літератури, 2003. 360 с.
5. Любар О.О., Федоренко Д.Т. Історія педагогічної думки іосвітивУкраїні. Ч.ІІІ.: У неволі. К., 1996. 104 с.
6. Національна доктрина розвитку освіти. Указ Президента України від 17 квітня 2002 року № 347/2002. 25 с.
7. Медвідь Л. А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні : навч. посіб. К. : Вікар, 2003. 335 с.
8. Мосіяшенко В. А., Курок О. І., Задорожна Л. В. Історія педагогіки України в особах : навч. посіб. Суми : ВТД «Університетська книга», 2005. 266 с.
9. Поясик О. І. Історія педагогіки: Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавництво НАІР, 2013. 272 с.
10. Українська педагогіка в персоналіях: навч. посіб.; за ред. О. В. Сухомлинської. [в 2-х т.]. К. : Либідь, 2005.

Допоміжна

1. Андрухів І. Західноукраїнські молодіжні товариства “Сокіл”, “Січ”, “Пласт”, “Луг”. Івано-Франківськ, 1992. 79 с.
2. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] [3-ге вид., стер.]. К. : Академвидав, 2009. 616 с.
3. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; головний ред. В. Г. Кремень. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
4. Завгородня Т. Підготовка вчителів для української народної школи Галичини (1919-1939 роки). Івано-Франківськ: Плай, 1999. 210 с.
5. Зайченко І. В. Педагогіка: навч. посіб. [для студ. вищ. пед. навч. закл.] [2-ге вид.]. К. : Освіта України, 2008. 528 с.
6. Кіт Г., Тарасенко Г. Українська народна педагогіка. Курс лекцій : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Вінниця : Едельвейс і К, 2008. 302 с.
7. Мазоха Д. С., Опанасенко Н. І. Педагогіка: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] К.: Центр учбової літератури, 2005. 232 с.
8. Максимюк С. П. Педагогіка : навч. посіб. К. : Кондор, 2009. 670 с.
9. Пальчевський С. С. Педагогіка : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] К.: Каравела, 2007. 576 с.
10. Педагогіка в запитаннях і відповідях : навч. посіб. [для студ. пед. навч. закл.] / [Кондрашова Л. В., Пермяков О. А., Зеленкова Н. І., Лаврешина Г. Ю.]. К. : Знання, 2006. 252 с.
11. Ступарик Б. Шкільництво Галичини (1772-1939 рр.) Івано-Франківськ: Рекламне агенство, 1994. 144 с.
12. Фіцула М.М. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К.: Видавничий центр «Академія», 2001. 265 с.

Викладач Поясик О. І.